

Standardi kao deo tehničkih propisa, notifikacija standarda

Radiša Knežević

Institut za standardizaciju Srbije

Glavna pitanja za zakonodavce pri izradi propisa

2

- Da li primena standarda treba da bude obavezna (obezbeđujući jedino rešenje) ili dobrovoljna (obezbeđuje jedno od mogućih rešenja)?
- Koji nivo provere treba uspostaviti da bi se obezbedilo da standard bude prikladan za korišćenje i da odgovara potrebama?
- Da li će se pozivanje odnositi na kompletan standard ili njegove odabrane delove (tj. samo na određene tačke i podtačke)?
- Kako će se propis ažurirati ako dođe do revizije standarda?

Metode pozivanja standarda u cilju podrške propisima

3

Primeri pravilnog pozivanja standarda u propisima - 1

4

- **Direktno datirano pozivanje**
- *Sistem menadžmenta bezbednošću informacija mora da bude u skladu sa SRPS ISO/IEC XXXX:2014, NASLOV*
  - Najrestriktivniji oblik pozivanja
  - Obezbeđuje pravnu sigurnost
    - Može postati zastarelo
- Ako se prate nova izdanja standarda (sa novim datumima) u tekst propisa se može dodati izraz „sa izmenama“.
- *Sistem menadžmenta bezbednošću informacija mora da bude u skladu sa SRPS ISO/IEC XXXX:2014 (sa izmenama), NASLOV*

Primeri pravilnog pozivanja standarda u propisima - 2

5

- Direktno nedatirano pozivanje
- *Sistem menadžmenta bezbednošću informacija mora da bude u skladu sa najnovijim izdanjem SRPS ISO/IEC XXXX, NASLOV*
  - Metoda je fleksibilnija
  - Dozvoljava se korišćenje kasnijih revidiranih izdanja istog standarda
  - Ovom metodom se ne mogu citirati pojedine tačke, prilozi, tabele, ...

Primeri pravilnog pozivanja standarda u propisima - 3

6

□ Indirektno pozivanje

- 1. primer - *Smatra se da mašina ispunjava bitne zahteve za zaštitu zdravlja i bezbednosti iz Priloga 1, ako je izrađena u skladu sa srpskim standardima iz oblasti mašina kojima su preuzeti odgovarajući harmonizovani standardi, čiji se spisak sastavlja u skladu sa ZOTZ*
- 2. primer - *Kada je reč o rizicima, proizvod se smatra bezbednim kada je u skladu sa dobrovoljnim srpskim standardima, na koje su pozivanja registrovana na (navesti relevantan zvaničan spisak)*
  - ✓ Zvanični izvor informacija koji nije deo teksta propisa
  - ✓ Tekst propisa se ne menja ako se standard revidira ili menja
    - Novi pristup

Ostali aspekti koje se trebaju razmotriti pri korišćenju standarda u propisima

7

- Obezbeđenje neprenošenja zakonodavne odgovornosti
  - - Uloga regulatora je da obezbedi da standard bude u svrhu propisa
  - - Analiza rizika koji postoji po proizvod; nacionalno/regionalno stanje i svrha propisa

- Procedure praćenja statusa standarda
  - - radi njihove ocene izmena/revizije/povlačenja
  - - Razmena informacija sa NSB. **Preporuka:** učestvovanje u radu nacionalnih komisija za standarde

Pogrešna citiranja standarda - primer

8

□ Pravilnik o energetskej efikasnosti zgrada (2011)

- 1. SRPS EN 15315 (Merging of 00228219 and 00089099, prEN 15315 and prEN 15203 respectively, ENQ carried out under these WIs. Spajanje dva projekta u EN 15603 je urađeno 2005 godine, a 2008. je standard objavljen; Zamenjen sa SRPS EN ISO 52000-1:2017)
- 2. SRPS ISO 13600 nikad nije preuzet u nacionalni sistem standardizacije; ISO standard povučen.
- 3. SRPS U.A2.023; ispravna oznaka: SRPS U.J5.023.
- 4. prEN 14511; ne treba citirati projekte. Ovaj projekat je objavljen kao serija standarda od 4 dela.

IZAZOVI

Novi sistem objavljivanja hEN u OJEU - 1

9

- Razlozi za promenu dosadašnjeg sistema objavljivanja: nedavna sudska praksa (James Elliott , Global Garden) EU o hEN,
- Od 1. decembra 2018. reference hEN donose se pisanim postupkom, objavljuju se i povlače iz OJEU u L seriji pomoću „sprovedbene odluke Komisije“,
- Baza podataka hEN sada može da daje sumarne liste za objavljivanje na veb sajtu DG GROW's i da se ažuriraju nakon svake publikacije,
- Konsolidovan pregled svih referenci se daje u sumarnoj listi u „pdf“ i „xls“ formatu (do sada samo za Igračke i Plovila za rekreaciju),
- Postoji jasna razlika između datuma objavljivanja/povlačenja iz OJEU i datuma početka/prestanka pravnog dejstva,

.xls format za pretragu

10

The screenshot shows the Microsoft Excel interface with a table containing legislative data. The table has the following columns: Legislation reference (A), ESO (B), Reference number of the standard (C), Title of the standard (D), Date of start of presumption of conformity (1) (E), and OJ reference for publication in OJ (2) (F). The data rows are numbered 1 to 10. A filter menu is open over the OJ reference column, showing options for sorting (A to Z, Z to A, by Color) and filtering (Clear Filter, Filter by Color, Text Filters). The filter menu also shows a search box and a list of filtered items with checkboxes: (Select All), -, OJ C 087, 13-03-2015, OJ C 149, 28-05-2013, and OJ C 178, 18-06-2011.

	A	B	C	D	E	F
	Legislation reference (A)	ESO (B)	Reference number of the standard (C)	Title of the standard (D)	Date of start of presumption of conformity (1)	OJ reference for publication in OJ (2)
1						
2	2009/48/EC	CEN	EN 71-1:2011	Safety of toys - Part 1: Mechanical physical properties		
3	2009/48/EC	CEN	EN 71-1:2011+A2:2013	Safety of toys - Part 1: Mechanical physical properties		
4	2009/48/EC	CEN	EN 71-1:2011+A3:2014	Safety of toys - Part 1: Mechanical physical properties		
5	2009/48/EC	CEN	EN 71-1:2014	Safety of toys - Part 1: Mechanical physical properties		
6	2009/48/EC	CEN	EN 71-1:2014+A1:2018	Safety of toys - Part 1: Mechanical physical properties		
7	2009/48/EC	CEN	EN 71-2:2011	Safety of toys - Part 2: Flammable		
8	2009/48/EC	CEN	EN 71-2:2011+A1:2014	Safety of toys - Part 2: Flammable		
9	2009/48/EC	CEN	EN 71-3:2013	Safety of toys - Part 3: Migrating elements		
10	2009/48/EC	CEN	EN 71-3:2013+A1:2014	Safety of toys - Part 3: Migrating elements		

Note 1: For lea

Novi sistem objavljivanja referenci hEN u OJEU - 2

11

- Status citanja harmonizovanih standarda je pozitivno zaokružen i značajno poboljšán od jula 2019. godine
- U OJEU je navedeno nekoliko lista harmonizovanih standarda (više od 60) koji pokrivaju sledeće oblasti:
  - Bezbednost igračka
  - Novi zakonodavni okvir (NLF) i EMAS
  - EMC
  - ATEKS
  - Oprema pod pritiskom
  - Opšta bezbednost proizvoda

COMMISSION IMPLEMENTING DECISION (EU) 2019/1698 of 9 October 2019 on European standards for products drafted in support of Directive 2001/95/EC on GPS

12

- (2) On 27 July 2011 the Commission adopted Decision 2011/479/EU (2) on the safety requirements to be met by the European standards for gymnastic equipment.
- (3) By letter M/507 of 5 September 2012, the Commission made a request to CEN for drawing up European standards to address the main risks associated with gymnastic equipment pursuant to the safety requirements. On the basis of that request, CEN adopted a standard: **EN 913:2008** for gymnastic equipment — general safety requirements and test methods. The reference of that standard was published in the Official Journal of the European Union (3) on 11 July 2014 on the basis of Commission Implementing Decision 2014/357/EU (4).
- (4) Taking into account new knowledge and the development of the market, CEN drafted new European standard **EN 913:2018**.
- https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2019.259.01.0065.01.ENG&toc=OJ:L:2019:259:TOC

Notifikacija standarda

Pravni osnov

13

Zakon o
standardizaciji (Sl.
glasnik RS, br.
36/09 i 46/15)

Uredba o postopku
prijavljanja i
načinu
informisanja (Sl.
glasnik RS, br.
45/2010 i
114/2015)

ISS

Informativni
centar za
standarde

Postupak i svrha notifikacije standarda

14

- Postupak notifikacije vrši se u cilju ispunjavanja obaveze koja proizlazi iz članstva u evropskim organizacijama za standardizaciju CEN i CENELEC, kao i obaveze koja proističe na osnovu sporazuma CEFTA.
- Svrha: standardi mogu predstavljati tehničku prepreku trgovini.

Šta ISS notifikuje?

15

- U skladu sa obavezama koje proističu iz članstva u evropskim organizacijama za standardizaciju, Institut ima obavezu službenog obaveštavanja CEN-a i CENELEC-a o nameri da objavi :
  - 1. izvorni srpski standard, kao i njegove izmene i revizije
  - 2. srpski standard koji nije identičan sa evropskim ili međunarodnim standardom,
  - 3. srpski standard koji za osnovu ima nacionalni standard neke druge države.

Transparetnost

16

The screenshot shows a web browser window with the URL www.iss.rs/rs/button_142.html. The page header features the ISS logo (ИНСТИТУТ ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ СРБИЈЕ) and navigation links for 'Srpski LAT' and 'English'. A shopping cart icon shows '0 КОМ.'. The main navigation bar includes 'Почетна', 'Стандарди', 'Услуге', 'Вести и догађаји', 'Инфоцентар', and 'О нама'. A search bar is located on the right. The breadcrumb trail reads 'Почетна > Инфоцентар > Нотификације > 2017.'. The 'Инфоцентар' section is active, displaying a list of years from 2010 to 2017. The 2017 entry is selected, leading to a page with the following content:

2017.

Једна од обавеза националне организације за стандардизацију која проистиче из чланства у европским организацијама за стандардизацију CEN и CENELEC је пријављивање (нотификација) изворних националних стандарда Европској комисији, као и осталим чланицама поменутих организација. Пошто изворни национални стандард може да представља техничку препреку трговини, остале земље чланице треба да буду упозорене на ту могућност и да имају прилику да дају примедбе и предлоге на нацрт изворног националног стандарда.

Поштујући наведену обавезу, Институт пријављује Европској комисији изворне српске стандарде који су на јавној расправи.

С друге стране, Институт на свом веб-сајту једном месечно објављује нотификације изворних националних стандарда других земаља.

Текстове нотификованих изворних националних стандарда других земаља може вам, на захтев, обезбедити Информациони центар Института. Уколико на њих имате примедбе и предлоге, можете их доставити на следећу адресу: infocentar@iss.rs

Месечни регистар нотификација које је објавио CENELEC

- Register Of New National Standardization Initiatives Notified Under Subsectors In The Scope Of Cenelec 08.2017. - 307.65 KB
- Register Of New National Standardization Initiatives Notified Under Subsectors In The Scope Of Cenelec 07.2017. - 358.45 KB
- Register Of New National Standardization Initiatives Notified Under Subsectors In The Scope Of Cenelec 06.2017. - 279.21 KB
- Register Of New National Standardization Initiatives Notified Under Subsectors In The Scope Of Cenelec 05.2017. - 275.46 KB
- Register Of New National Standardization Initiatives Notified Under Subsectors In The Scope Of Cenelec 04.2017. - 279.41 KB
- Register Of New National Standardization Initiatives Notified Under Subsectors In The Scope Of Cenelec 03.2017. - 378.55 KB
- Register Of New National Standardization Initiatives Notified Under Subsectors In The Scope Of Cenelec 02.2017. - 336.18 KB
- Register Of New National Standardization Initiatives Notified Under Subsectors In The Scope Of Cenelec 01.2017. - 341.18 KB

At the bottom of the page, there is an advertisement for 'ISO Buy ISO Standards' and a notice about a new project for standardization.

Monthly notifications register - Primer

Notifications registered at CCMC from 2017-06-01 to 2017-06-30

17

Subsector I18: MINING

Subsector :	I18	Registration Date :	2017-06-16
Organization :	ISS		
Country :	Serbia	Latest Date for Comments :	2017-06-20
Project ID :	00059727/0001	Draft for public enquiry	
ICS :	01.080.01		
National Ref :	naSRPS B.A4.051:2017		
Title :	Geological designations and symbols - Symbols and colours for designations age of mapping units		
Scope :	This standard defines the symbols and colors for designations the age of mapping units.		
<u>Relatedness</u> :			
National :	New		

Statistika ISS-a u vezi notifikacija standarda

18

Broj notifikacija po godinama	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 (do oktobra 2019)	Ukupno
CEN	6	72	49	86	45	9	23	20	22	332
CENELEC	0	0	1	0	0	0	0	1	0	2

Hvala na pažnji!

radisa.knezevic@iss.rs